

Nasjonalt breibandsråd - er et faglig administrativt organ, som skal koordinere og fremme synspunkt fra fylkeskommunene i spørsmål knyttet til breibandutbygging. Rådet skal fungere som pådriver og dialogpartner overfor aktuelle departement og aktuelle utbyggere. Rådet skal også bidra til informasjonsformidling, erfaringsutveksling og læring mellom fylkeskommunene, kommunene, statlige myndigheter, næringsliv og andre interessenter. Rådet kan ta initiativ til utredninger og kunnskapsutvikling innenfor aktuelle problemstillinger knyttet til planlegging, utbygging og bruk av bredbånd. Arbeidet skal knyttes til fylkeskommunenes rolle som regional utviklingsaktør.

Høring om innkjøpsordning for å sikre alle internettilgang

- Svar fra Nasjonalt breibandsråd

Stortingets vedtak om høyhastighetsinternett med minst 100 Mbit/s nedlastingshastighet til alle husstander i Norge innen 2025

I St. Meld St. 28 (2020/2021) er det satt som mål at 100 prosent av husstandene og virksomheten i Norge skal ha tilbud om minst 100 Mbit/s nedlastingshastighet og minst 10 Mbit/s opplastingshastighet innen utgangen av 2025. Stortinget ba regjeringen sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsinternett med minst 100 Mbit/s gjennom en sammensetning av ulike teknologier som til sammen kan sikre full internettdækning. Stortinget ba også om en plan for hvordan man kan nå målet om denne dekning i hele Norge i løpet av 2025.

En rett til høyhastighetsinternett for alle husstander i Norge skal utredes og regjeringen skal utarbeide et forslag der husstander som i dag mangler alle former for grunnleggende internett skal bli prioritert, for å sikre en rask gjennomføring av denne rettigheten.

Nasjonalt breibandsråd kan ikke se at forslaget til innkjøpsordning oppfyller intensjonene i Stortingets tidligere vedtak. Slik Nasjonalt breibandsråd oppfatter det, baserer høringsnotatet seg på det samme utgangspunktet og faktagrunnlaget som i høringen om leveringsplikt høsten 2019. I høringsnotatet står det at det trolig i lang tid fremover vil finnes enkeltbygninger med husstander og/eller virksomheter som av ulike årsaker ikke har et grunnleggende bredbåndstilbud. Målet om 100 Mbit/s internett-dekning til 90 % av landets husstander innen 2020 er nå endret til å omfatte alle husstander og virksomheter i hele landet innen 2025. Vi kan ikke se at dette er tatt hensyn til i departementets høringsnotat.

Nasjonalt breibandsråd ønsker en begrunnelse for hvorfor KMD ikke har utredet en innkjøpsordning for å sikre høyhastighetsinternett til alle, og hvorfor forslaget til innkjøpsordning ikke sier noe om hvordan husstander som i dag mangler alle former for grunnleggende internett vil bli prioritert i den videre bredbåndsutbyggingen.

Fritidsboliger bør inngå i grunnlaget for innkjøpsordningen.

I rapporten "*Analysys Mason (2021) Kostnader for 100% bredbånddekning til husstander, hytter og ulike næringer*" er det også analysert dekning, etableringskostnader og støttebehov knyttet til hytter og fritidsboliger.

Nasjonalt Breibandsråd er glad for at dette er med som faktagrunnlag for innkjøpsordningen som skal sikre alle tilgang til internett. Utbygging av hytter og fritidsboliger er i praksis næring mange steder, og utleie av hytter og fritidsboliger er skattemessig definert som

næringsvirksomhet. Dette bør tydeliggjøres i forskriften slik at denne type næring også blir en del av innkjøpsordningen.

En søknadsbasert innkjøpsordning for husstander og bedrifter som ikke får tilbud om høyhastighetsinternett, verken gjennom kommersielle tilbud eller via den årlige bredbåndsstøtteordningen, bør forvaltes av fylkeskommunene med teknisk støtte fra Nkom.

I høringsnotatet drøftes fordeler og ulemper ved henholdsvis sentral (Nkom) og regional (fylkeskommunal) forvaltning av den nye innkjøpsordningen.

Fylkeskommunene overtok i 2020 forvaltningsansvaret for tildeling og utbetaling av statlig støtte som gis til utbygging av bredbånd i ikke-kommersielle områder. Flere fylkeskommuner har i den sammenheng valgt å plusse på betydelige ekstra midler fra egne budsjett til tilskuddsordningen. Nasjonalt breibandsråd mener det er viktig å se bredbåndsstøtteordningen, 5G-rabatten og innkjøpsordningen for å sikre alle internettilgang i sammenheng. Vi mener derfor at den nye innkjøpsordningen bør forvaltes av fylkeskommunene da det vil sikre at viktig innsikt og kunnskap om lokale forhold knyttet til topografi, bosetningsmønster, de ulike lokale, regionale og nasjonale aktører ses i sammenheng. I tillegg vil kunnskap om planlagt og pågående utbygginger i tilstøtende geografiske områder bli tatt hensyn til i forvaltningen av innkjøpsordningene.

Nasjonalt breibandsråd mener dette totalt sett vil føre en til en mer optimal bruk av de ulike finansieringsordningene, en mer helhetlig utbygging på tvers av teknologier, og en mer effektiv saksbehandling. Vi vil da legge grunnlaget for at utbygging til husstander og bedrifter som benytter seg av den søknadsbaserte innkjøpsordningen kan inngå i en helhetlig lokal/regional plan for bredbåndsutbygging. Dersom det blir mulig for flere tilbydere å by på samme område med sine ulike teknologier og tildeling kan skje til flere tilbydere i samme utlysning, vil dette gi en mulighet til å utnytte alle støtteordningene i sammenheng og vil kunne gi tilbud til flere for de tilgjengelige støttemidlene. I sum kan mer effektiv saksbehandling og helhetlig planlegging bidra til å optimalisere bruken av de ulike statlige støtteordningene.

For å sikre en så effektiv og målrettet saksbehandlingsprosess som mulig, mener derfor Nasjonalt breibandsråd at fylkeskommunenes lokalkunnskap og helhetlige innsikt og forståelse for bredbåndssituasjonen på lokalt og regionalt nivå i denne sammenheng bør veie tyngre enn fordelene ved sentral forvaltning som KMD viser til i høringsnotatet.

Samtidig mener Nasjonalt breibandsråd at Nkoms tekniske spesialkompetanse ved behov bør stilles til rådighet for fylkeskommunene når de skal ta stilling til konkrete forespørsler av både teknologisk og juridisk art som en del av forvaltningen av innkjøpsordningen. En del av denne kompetansen er best ivaretatt av et sentralt ledd, hos Nkom. Nasjonalt breibandsråd mener derfor at fylkeskommunene bør forvalte den nye innkjøpsordningen med teknisk støtte fra Nkom i den grad det blir behov for det.

Nasjonalt Breibandråd mener at det er en stor fordel med regional og lokal kunnskap knyttet til dekning og forvaltning av bredbåndsmidler. Dekningsundersøkelsen til Nkom er basert på informasjon fra netteiere som gir informasjon om egen dekning, og er ikke basert på uavhengige målinger av dekning. I tillegg er det lagt teoretiske modeller til grunn for dekningsstatus i flere områder. Fylkeskommunene har gjennom den årlige

bredbåndsordningen utstrakt kontakt med kommunene og bredbåndsleverandører, og sitter med detaljkunnskap på husstands nivå om hvordan dekningen reelt sett er i ulike områder.

KMDs vurderinger av ressursbehov og administrative kostnader ved regional forvaltning av denne nye innkjøpsordningen deles av Nasjonalt breibandsråd. Synergier mellom bredbåndsstøtteordningen, innkjøpsordningen og 5G-rabatten kan føre til at det totale antall årsverk som vil være nødvendig for å forvalte en slik innkjøpsordning over tid vil kunne bli omtrent på samme nivå hos fylkeskommunene som hos Nkom, om enn noe høyere enn dagens ressurser. Samtidig er Nasjonalt breibandsråd enig med KMD i at det må benyttes et visst minimum av ressursbruk og kostnader i hver enkelt fylkeskommune, særlig i forbindelse med innføring og oppstart av en slik innkjøpsordning. Nasjonalt breibandsråd har ikke forutsetninger for å vurdere departementets skjønsmessige anslag på at det vil kreve ca. 0,5 årsverk i hver fylkeskommune for å administrere innkjøpsordningen, men legger til grunn at fylkeskommunenes administrative kostnader uansett vil dekkes av statlige midler som bevilges til denne nye innkjøpsordningen.

21 juli 2021

For Arbeidsutvalget i Nasjonalt breibandråd

Torgeir Selle og Hans Inge Gloppen